

Проект фінансується
Європейським Союзом

Міністерство Екології і
Природних Ресурсів України

Проект реалізується Консорціумом
Hulla&Co «Human Dynamics»

Проект ЄС
«Охорона навколишнього природного середовища міжнародних річкових басейнів»

Створення басейнової організаційної структури в якості платформи для реалізації принципів інтегрованого управління водними ресурсами в басейні Пруту, а також забезпечення реалізації Плану Управління річковим басейном Пруту

проект

2016

ЗМІСТ

Скорочення і терміни	3
Вступ	4
1. Покращення управління водними ресурсами в басейні Пруту	6
2. Практичні кроки зі створення Басейнової Ради річки Прут	12
3. Підготовка Басейнової Угоди про співробітництво щодо використання, відтворення і охорони водних та інших природних ресурсів у басейні Пруту – принципи, підходи, рекомендації	18
4. Рекомендації з інформаційної підтримки роботи Басейнової Ради Пруту	23
5. Основні очікування	27
Додаток 1. Положення Басейнової Ради Пруту (проект)	26
Додаток 2. Угода між обласними та районними державними адміністраціями та районними радами про співробітництво щодо використання, відтворення та охорони водних та інших природних ресурсів у басейні річки Прут (проект)	30
Додаток 3. Положення про інформаційну взаємодію в межах басейну Пруту (проект)	36
Додаток 4. Положення про Секретаріат Басейнової Ради Пруту (проект) Пруту	44
Додаток 5. Положення про науково-технічну раду Басейнової Ради (проект)	47
Додаток 6. Протокол засідання присвяченого впровадженню інтегрованих принципів управління водними ресурсами в басейні Пруту від 29 жовтня 2015 року в Яремчі	49

Терміни і скорочення

БР	Басейнова Рада
БУВР	Басейнове управління водними ресурсами
ВРД ЄС	Водна Рамкова Директива Європейського Союзу
ГІС	Географічна інформаційна система
ЕPIRB	Проект ЄС «Охорона довкілля міжнародних річкових басейнів»
ІУВР	Інтегроване управління водними ресурсами
ІСРDR	МКЗД – міжнародна комісія із захисту річки Дунай
КНПП	Карпатський національний природний парк
НГО	Неурядові організації
ПУРБ	План управління річковим басейном
ССВ	Спільна стратегія впровадження ВРД

Вступ

Загальна мета проекту ЄС «Охорона довкілля міжнародних річкових басейнів»: покращення якості води у транскордонних річкових басейнах Чорноморського регіону і Білорусії. Конкретні цілі проекту:

- покращити доступність і якість даних з екологічного, хімічного і гідроморфологічного стану транскордонних річкових басейнів, включаючи підземні води
- розробити Плани управління річковими басейнами для обраних річкових басейнів / суб-басейнів у відповідності з вимогами Водної Рамкової Директиви ЄС.

У зв'язку з ратифікацією Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом впровадження Водної Рамкової Директиви ЄС в Україні стає обов'язковим етапом гармонізації національного законодавства з європейським.

Мета Водної Рамкової Директиви ЄС - забезпечити стале використання водних ресурсів шляхом поступового зниження або повного усунення забруднення та інших шкідливих впливів на навколишнє середовище. У результаті досягнення цієї мети всі поверхневі і підземні водні об'єкти досягають «доброго» статусу (екологічного і хімічного), всі штучні і значно змінені водні об'єкти досягають «доброго» екологічного потенціалу. Положення Директиви мають бути впроваджені протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Проект саме демонструє можливості впровадження положень Водної Рамкової Директиви ЄС в Україні на прикладі обраних пілотних басейнів. Для України такими басейнами стали басейни верхнього Дніпра та Пруту.

В басейні річки Прут на території України необхідно створити модель інтегрованого управління водними ресурсами, механізм дії якої полягає у наступному:

- координація діяльності та роботи разом на всіх рівнях державного управління;
- Ефективне використання навколишнього середовища, економічної, соціальної та іншої інформації для планування в басейні;
- Розширення участі в управлінні водними ресурсами басейну і прийняття рішень щодо поліпшення його екологічного стану з боку водокористувачів, громадських організацій та органів місцевого самоврядування;
- Передача управлінських рішень від центрального рівня до властей, що створені в межах басейну;
- Координація та інтеграція зусиль на регіональному, національному та міжнародному рівнях;
- Активна співпраця з басейновими органами річки Прут в Румунії, Республіці Молдова та з ICPDR.

Метою пілотного проекту «Створення басейнових організаційних структур в якості платформи для принципів ІУВР для забезпечення стійкості результатів проекту EPIRB у басейні Пруту, в тому числі реалізації Плану управління річковим басейном Пруту» є сприяння розвитку інституційної платформи для запровадження елементів інтегрованого управління водними

ресурсами в басейні.

В результаті впровадження проекту очікується:

1. Посилення ефективності управління використанням, охороною та відтворенням водних ресурсів в басейні Пруту
 - 1.1. Створення документів для функціонування Басейнової Ради Пруту
 - 1.2. Створення Басейнової Ради Пруту у якості консультаційного органу
2. Підготовки та підписання Міжвідомчої Угоди в басейні Пруту про співробітництво в галузі використання і охорони водних ресурсів та екосистем басейну річки Прут
3. Підготовка концепції обміну інформацією та даними для водних ресурсів та екосистем у басейні Прута

Ці результати будуть підтримувати впровадження розробленого для басейну Пруту Плану управління річковим басейном Пруту на території України відповідно до основної діяльності проекту EPIRB в Україні.

Бенефіціарами проекту є Міністерство екології і природних ресурсів України, Державне водне агентство України, Дністровсько-Прутське басейнове управління водними ресурсами, Івано-Франківське управління водними ресурсами, обласні і місцеві органи державної влади і самоврядування, представники бізнесу, науки та неурядові громадські організації.

1. Покращення управління водними ресурсами в басейні Пруту

Прут – одна з найбільших річок, що протікає в Західній Україні, Республіці Молдова та Румунії, одна з основних приток р. Дунай. У межах України розташовано 33% від загальної площі басейну, Молдови – 28%. Довжина річки – 967 км, площа водозбірного басейну – 27540 км². У межах України басейн Пруту (площа – 9168,25 км²) розташований на території Івано-Франківської (4878,87 км²) та Чернівецької областей (4289,38 км²). Важливою особливістю річки є велика водність і часті паводки, що спричиняє реальну загрозу не тільки для господарської сфери, але й для життя людей, які мешкають в басейні Пруту.

Річка Прут бере свій початок на південно-західному схилі гори Говерли на відстані приблизно 15 км на південний схід від села Ворохта на висоті 1750 м над рівнем моря і впадає в Дунай на південь від села Джурджулешти, на відстані 164 км від гирла Дунаю. Спочатку Прут тече в напрямку на північний схід і в районі с. Делятин круто повертає на південний схід. В Карпатах річка приймає багато приток, більшість з яких мають невелику довжину і малу водність. З великих приток слід вказати річки Лючка, Кам'янка, Товмачик, Рибниця, Черемош, які відіграють основну роль у живленні річки. Долина Пруту обмежена крутими схилами, на яких ще досить часто ростуть густі ялиново-смерекові ліси. Майже на всій ділянці в горах річка порожиста, має багато водоспадів. На межі Івано-Франківської та Чернівецької областей у Прут впадає р. Черемош. Нижче місця його впадання водність Пруту зростає, річка набуває рівнинного характеру і далі тече по Передкарпатській рівнині. Біля с. Мамалига річка залишає територію України і далі тече між Румунією та Республікою Молдова (рис. 1.1).

Рисунок 1.1. Басейн р. Прут на території України

У басейні річки Прут, в межах своїх повноважень та відповідно до законодавства, Дністровсько-Прутське басейнове управління (БУВР) забезпечує реалізацію державної політики, пов'язаної з управлінням використання, охорони, відновлення і розвитку водних ресурсів, а також управлінням водними об'єктами та гідротехнічними спорудами. Разом з органами виконавчої влади та іншими організаціями, установами та підприємствами, Дністеровсько-Прутське БУВР розглядає питання про забезпечення населення і промисловості водою в необхідній кількості та відповідної якості в басейні. Нарешті, він координує діяльність установ, підпорядкованих Державному агентству водних ресурсів України в межах басейну з вищезазначених питань.

Одним із ключових принципів, що лежать в основі інтегрованого управління водними ресурсами, є активне залучення зацікавлених сторін у процес управління в даній сфері. У цілому ряді найважливіших міжнародних документів останнього десятиліття відзначається, що участь громадськості є необхідною умовою для досягнення сталого розвитку й забезпечення ефективного управління водними ресурсами в сучасному світі.

Створення басейнових рад у сучасній міжнародній практиці є важливою складовою інтегрованого підходу до управління водними ресурсами, що розглядається як ефективний засіб забезпечення справедливого, економічно вигідного й екологічно стійкого управління водними ресурсами й надання водних послуг. Такі органи забезпечують необхідну інституційну основу для координації зусиль органів з управління водними і земельними ресурсами, охорони навколишнього середовища, різних категорій водокористувачів, наукових установ, громадських організацій, що займаються питаннями захисту довкілля.

Водна Рамкова Директива ЄС (ВРД) вимагає від країн заохочувати активну участь усіх зацікавлених сторін у впровадженні принципів ВРД, особливо при розробці, обговоренні і оновленні Планів управління річковими басейнами (ПУРБ), а також вимагає забезпечити, щоб для кожного району річкового басейну були опубліковані і доступні для коментарів громадськості графік і програма робіт, ідентифікація основних проблем у басейні, а також проект ПУРБ і Програма заходів.

Басейнова Рада по суті своїй має консультативно-дорадчий статус. Це означає, що вона не має певних владно-розпорядницьких повноважень, наприклад, не може затверджувати нормативно-правові документи, видавати дозволи (ліцензії), здійснювати контрольно-інспекційну діяльність, розпоряджатися державним майном. Даний орган, насамперед, покликаний розробляти й приймати рекомендації для учасників басейнової угоди. У багатьох випадках склад басейнової ради може бути ширше складу учасників басейнової угоди, тому його консультативно-дорадчі функції можуть не обмежуватися тільки учасниками угоди.

У змістовному плані басейнові ради є спеціалізованими органами з питань використання й охорони водних ресурсів та екосистем. Теоретично вони можуть розглядати будь-які актуальні питання в даній сфері. Однак на практиці коло питань, що входять у їхню компетенцію, буде обмежено документами, що визначають статус басейнової ради. Насамперед, це стосується відповідного Положення та інших внутрішніх документів басейнової ради.

Басейнові ради не є допоміжними органами басейнових водогосподарських управлінь, у певній мірі вони являють собою міжвідомчі органи, що не мають статусу самостійної юридичної особи.

Створення басейнових рад представляє вигоди для компетентних державних органів, водокористувачів і громадськості. Для державних органів, відповідальних за управління водними ресурсами, вони дають наступні можливості:

Забезпечення постійної організаційної основи для інтегрованого управління водними ресурсами
Встановлення безпосередніх контактів з водокористувачами
Поліпшення ефективності визначення проблем водного господарства в басейні та прийняття більш адекватних рішень з їх вирішення
Встановлення більш довірчих відносин з водокористувачами
Додаткові можливості для розв'язання спірних ситуацій з водних питань
Поліпшення водокористування

Безсумнівно, що водокористувачам і громадськості створення басейнових рад несе не менші вигоди, які включають серед іншого:

Безпосереднє інформування органів управління про свої інтереси й потреби
Участь у процесі прийняття управлінських рішень по водних питаннях на басейновому рівні, у тому числі, можливість внесення альтернативних пропозицій
Поліпшення доступу до інформації про стан водних об'єктів і вжитих заходів для їхньої охорони й поліпшення
Спрощення процесу вирішення виникаючих спірних ситуацій
Додаткові можливості для вирішення спірних ситуацій по водних

питаннях
Здійснення громадського контролю у водній сфері

У широкому сенсі мета басейнової ради полягає в забезпеченні необхідної організаційної основи для здійснення інтегрованого управління водними ресурсами. У більш вузькому сенсі мета басейнових рад полягає в координації діяльності учасників басейнових угод з реалізації передбачених ними конкретних водоохоронних заходів.

Основними завданнями басейнових рад повинні бути:

- спільне обговорення актуальних питань в області раціонального використання й охорони водних ресурсів і екосистем річкового басейну;
- підготовка пропозицій і рекомендацій з питань управління, використання й охорони водних ресурсів й екосистем;
- розробка пропозицій до планів, економічних і соціальних програм розвитку річкового басейну;
- підготовка пакетів інвестиційних проектів для фінансування з різних джерел, пропозицій по встановленню плати та інших зборів для розгляду уповноваженими органами;
- підготовка пропозицій до планів з впровадження інтегрованого управління водними ресурсами й залучення громадськості до вирішення водних проблем;
- сприяння розробці, узгодженню і впровадженню Плану управління річковим басейном, включаючи План заходів;
- підвищення рівня водного партнерства при інтегрованому плануванні й управлінні водними ресурсами, забезпечення обміну інформацією між державними органами, водокористувачами і громадськістю;
- підготовка басейнових угод з об'єднання, координації діяльності й здійснення спільних заходів щодо відновлення й охорони водних об'єктів.

Басейнова рада створюється в рамках басейнової угоди. Басейнові угоди можуть створюватися як на багатосторонній, так і на двосторонній основі. Даний юридичний інструмент дозволяє на юридично добровільній основі визначати спільні дії різних суб'єктів з раціонального використання водних об'єктів басейну. Басейнова угода може укладатися на багатосторонній основі між ключовими керівниками й водокористувачами у певному водному басейні, на двосторонній основі, наприклад, між басейновим управлінням водними ресурсами і конкретним водокористувачем, а також на міжнародній основі з державними органами або водокористувачами сусідніх держав у випадку транскордонного водного басейну. Таким чином басейнова угода є найважливішим юридичним документом, що визначає предмет діяльності для

даної конкретної басейнової ради, а також програму дій поетапного досягнення в басейні цільових показників якості води й необхідного обсягу водних ресурсів при стійкому екологічно безпечному розвитку водогосподарської системи басейну, підкріплену відповідними зобов'язаннями сторін.

Ще одним важливим документом, що визначає організаційно-правову основу діяльності басейнових рад, є їхні індивідуальні положення, які розробляються й приймаються для кожної окремої басейнової ради. Вони можуть затверджуватися учасниками багатосторонньої басейнової угоди або, за її відсутності, басейновими водогосподарськими управліннями, облдержадміністраціями. Як правило, у рамках даного документа регламентуються наступні питання:

- правовий статус і правова основа для діяльності створюваного органу;
- мета, завдання й основні напрямки його діяльності;
- склад органу й порядок його формування;
- права й обов'язки його членів;
- порядок організації діяльності;
- забезпечення діяльності органу.

Більш детально порядок діяльності може також установлюватися в рамках спеціального регламенту, затверджуваного самою басейною радою. Важливість регламенту для роботи басейнових рад викликана тим, що основною їхньою діяльністю є проведення засідань за участю зацікавлених сторін, які можуть бути представлені досить великою кількістю учасників, а тому важливо, щоб був визначений чіткий й однозначний порядок роботи, а також грамотно прийняті й оформлені резолюції.

До складу басейнової ради необхідно включати представників центральних органів виконавчої влади, у компетенцію яких входять питання регулювання водних відносин на рівні держави, їхніх обласних структур, які здійснюють свою діяльність у даному річковому басейні, обласних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, різних категорій водокористувачів, громадськості, наукових організацій.

Необхідно пам'ятати, що навіть за наявності в складі представників водокористувачів і громадського сектору робота басейнової ради повинна бути відкрита й прозора для представників зацікавлених сторін, що не входять до її складу. Це важливо враховувати при розробці положення, регламенту роботи й інших внутрішніх документів ради, наприклад, за допомогою включення до них вимог про відкритість проведених засідань, громадської доступності розглянутих документів і текстів прийнятих рішень, пропозицій питань для розгляду басейною радою тощо. Ці кроки дозволять забезпечити більший ступінь довіри до діяльності рад з боку громадськості, а також будуть перешкоджати звуженню кола зацікавлених сторін, що беруть участь у його роботі. У цілому, дуже важливо, щоб компетенція, порядок організації й проведення засідань, процедура обговорення питань і прийняття рішень басейною радою були чітко регламентовані й зрозумілі для громадськості.

Басейнова рада може бути очолена керівником обласної державної адміністрації, начальником відповідного басейнового управління, що, у свою чергу, організовує роботу ради й фактично виконує роль секретаріату або іншим компетентним представником влади. Можна рекомендувати призначити секретаря (секретарів) басейнової ради, які б персонально відповідали за організаційну роботу, пов'язану з підготовкою й проведенням засідань даного органу. Керівник і секретар ради повинні бути обрані рішенням басейнової ради на його першому засіданні.

Ще одним підходом до організаційного розвитку басейнових рад на початковому етапі може бути формування спеціальних робочих груп із числа його членів. Вони можуть створюватися на тимчасовій основі для проведення роботи з яких-небудь спеціальних питань, у тому числі в період між засіданнями ради.

2. Практичні кроки по створенню Прутської Басейнової Ради

Процес формування Прутської Басейнової Ради можна розділити на кілька етапів. Створювана Рада покликана стати органом із широким представництвом всіх сторін, зацікавлених в ефективному управлінні водними ресурсами басейну Пруту. Внаслідок цього в описаних далі покрокових рекомендаціях більша увага приділяється питанням інформування зацікавлених сторін та їхнього залучення до діяльності Прутської Басейнової Ради, починаючи із самого початку його створення.

Починати процес створення Прутської Басейнової Ради пропонується з формування ініціативної (робочої) групи, учасники якої повинні будуть із самого початку брати активну участь у заходах щодо заснування даного органу.

Для цього необхідно визначити коло потенційних помічників з організації Басейнової Ради. Це можна зробити шляхом аналізу очікуваної користі й ефективності кожного з учасників, що залучаються, у плані проведення підготовчої роботи. Ініціативну групу рекомендується формувати компактною за чисельним складом, оскільки вона буде мобільніше й ефективніше в плані реалізації ініціативи. Варто також розглянути можливості інформаційного й технічного сприяння з боку міжнародних і донорських організацій, водокористувачів і громадських організацій, які можуть бути зацікавлені в створенні й розвитку подібної ради в басейні Пруту.

Далі варто почати переговори із представниками державних органів й інших організацій, які вирішено долучити до ініціативної групи зі створення Басейнової Ради. Цю роботу можна почати з підготовки інформаційних листів, у які рекомендується включити наступні пункти:

- повідомлення про початок підготовчої роботи, правову основу й цілі створення Ради по басейну Пруту;
- пояснення важливості й значення участі запрошеної організації в роботі Прутської Басейнової Ради;
- вказівка на те, яка саме посадова особа (посадові особи) уповноважені представляти запрошену організацію в Прутській Басейновій Раді й умови, за яких можливе делегування даних повноважень;
- запрошення до участі у підготовчій роботі із проханням визначити для цього відповідальну особу, що буде брати участь у підготовчій роботі зі створення Ради.

Підготовлені інформаційні листи розсилаються по тих організаціях, які було вирішено долучити до ініціативної групи зі створення Прутської Басейнової Ради. По можливості їх краще підкріпити листами аналогічного змісту від імені Мінприроди України. Такий підхід особливо важливий відносно роботи з Івано-Франківською й Чернівецькою обласними державними адміністраціями, територіальними державними органами, що здійснюють функції управління водними й іншими природними ресурсами басейну Пруту, а також з великими промисловими водокористувачами басейну.

Зусилля з формування ініціативної групи не повинні обмежуватися тільки офіційним листуванням. Після розсилання інформаційних листів можливо

організувати особисті зустрічі з керівництвом організацій, запрошуваних до складу ініціативної групи зі створення Прутської Басейнової Ради. Починати обговорення в ході таких зустрічей з потенційними членами необхідно з роз'яснення статусу, цілей і завдань створюваного органу, його складу, а також опису діяльності, що має бути здійснювана членами Прутської Басейнової Ради. Попередні роз'яснення дозволять більш успішно отримати підтримку здійснюваної ініціативи з боку керівництва організацій, запрошуваних до участі в створенні й подальшій роботі Прутської Басейнової Ради. Далі можна буде приступати до обговорення конкретного плану спільних дій зі створення Прутської Басейнової Ради й обговорення питання щодо участі конкретного представника (представників) запрошуваної організації, що будуть залучені до підготовчого процесу у складі ініціативної групи.

У ході цих зустрічей особливо важливо заручитися відповідною підтримкою з боку обласних і районних органів виконавчої влади, розташованих на території басейну й залучити їхніх представників до участі в ініціативній групі. В остаточному підсумку необхідно сформувати невелику ініціативну групу зі створення Прутської Басейнової Ради, що, як правило, складається з кількох людей. Подальша робота зі створення Ради проводиться в рамках сформованої ініціативної групи.

Ініціативна група починає свою діяльність із визначення завдань, які вона повинна виконати. А саме, вона повинна в остаточному підсумку визначити список потенційних членів Прутської Басейнової Ради, розробити проекти основних нормативних документів для діяльності Ради (Положення й Регламент), а також підготувати попередній план роботи Прутської Басейнової Ради. Ця діяльність організується за допомогою спільних зустрічей учасників ініціативної групи, проведення консультацій й обговорення в робочому порядку певних питань із окремими членами ініціативної групи, обміну необхідною інформацією тощо.

На підготовчому етапі ініціативна група може також провести заходи щодо інформування з питань, пов'язаних зі створенням і майбутньою діяльністю Прутської Басейнової Ради, для всіх потенційних членів створюваної Ради, а також для водокористувачів і зацікавленої громадськості. Інформаційна кампанія може бути організована за допомогою проведення семінарів, круглих столів, виїзних зустрічей членів ініціативної групи в окремих районах, розташованих на території басейну Пруту. Основна мета цих заходів: ознайомити зацікавлені сторони із планованими цілями й завданнями створюваної Ради, можливостями й вигодами від участі в їхній роботі, відповідним національним і міжнародним досвідом, правовими аспектами діяльності Басейнових Рад тощо.

Розділи проекту Положення про Прутську Басейнову Раду, що стосуються цілей і завдань, розглянутих Радою документів і матеріалів, складу створюваного консультативно-дорадчого органу, допрацьовуються ініціативною групою з урахуванням специфіки, умов і потреб у басейні Пруту. Регламент Прутської Басейнової Ради може розроблятися ініціативною групою на більш самостійній основі, ніж Положення про Прутську Басейнову Раду. Для

підготовки проектів Положення й Регламенту, за наявності такої можливості, може залучатися юрист. Якщо при підготовці до створення Прутської Басейнової Ради проводиться інформаційна кампанія, то розробка Положення й Регламенту може бути включена в якості одного з питань порядку денного одного з інформаційних семінарів або круглих столів з потенційними учасниками Прутської Басейнової Ради.

У ході підготовчої роботи ініціативна група повинна також визначити попередній список членів створюваної Прутської Басейнової Ради. У першу чергу необхідно відзначити, що до складу Ради в обов'язковому порядку повинні входити Начальник Дністровсько-Прутського БУВР, Начальник Івано-Франківського облводгоспу, керівники Івано-Франківської і Чернівецької обласних державних адміністрацій і голови районних виконавчих комітетів, розташованих на території басейну Пруту. Що стосується керівників територіальних підрозділів компетентних міністерств й інших галузевих відомств, то тут для початку можна скласти їхній повний список стосовно даного басейну. Якщо він виявиться великим, необхідно буде визначитися з тим, як скоротити цю групу учасників Ради до прийнятної кількості. Для визначення ключових учасників із числа водокористувачів і громадських об'єднань також рекомендується скласти відповідний список. Він також буде великим, тому що звичайно водокористувачі й організації громадського суспільства не об'єднані в які-небудь асоціації або союзи, які могли б представляти їх у складі Басейнової Ради. Тому потрібно буде визначитися із критеріями вибору потенційних учасників Ради. Наприклад, можуть бути використані критерії показності, значимості для даного басейну, професіоналізму й компетентності, суспільної активності, наявності мотивації для участі тощо. Це дозволить скоротити список по водокористувачах і громадських організаціях до прийнятної кількості.

Поряд з вищевказаними категоріями потенційних учасників, необхідно розглянути інші важливі кандидатури. Так, у випадку транскордонних басейнів, яким є Прут, може бути доцільним залучення до діяльності створюваної Прутської Басейнової Ради представників відповідних басейнових адміністрацій сусідніх держав Румунії й Молдови.

Первинний список може бути складений на основі таблиці й роз'яснень, представлених нижче "Хто може входити до складу Басейнової Ради?" і вищевикладених рекомендацій. Далі його потрібно відпрацювати з урахуванням пропозицій членів ініціативної групи, відповідей, що надійшли на первісне інформаційне повідомлення і результатів переговорів з потенційними членами.

Відносно кількісного складу рекомендується сформувати остаточний список з 10-25 організацій, оскільки при меншій кількості дуже важко буде забезпечити репрезентативність Басейнової Ради, а при великій кількості – ефективність його роботи. Він повинен включати назви організацій, ПІБ і посаду їхніх конкретних представників у Прутській Басейновій Раді, а також контактні дані. Безпосередньо до проведення першого засідання в список потенційних членів можуть вноситися необхідні зміни й уточнення.

Як наступний крок ініціативна група повинна визначити попередні строки проведення й порядок денний першого засідання Прутської Басейнової Ради. Відносно строків дуже важливо провести консультації по даному питанню хоча б із ключовими учасниками майбутнього Ради, щоб вони були максимально зручними для більшості з них. Основні питання, які повинні бути розглянуті на першому засіданні – це, як правило, затвердження остаточного списку членів Прутської Басейнової Ради, обговорення й прийняття Положення й Регламенту Прутської Басейнової Ради, вибори його органів, а також розгляд і затвердження плану роботи створюваного органу. Звичайно, учасники ініціативної групи можуть побажати не обмежуватися тільки організаційними питаннями й включити в порядок денний першого засідання якісь змістовні питання діяльності Басейнової Ради.

Як наступний крок ініціативна група повинна розробити й затвердити річний і, по можливості, перспективний план роботи Прутської Басейнової Ради на 2-3 роки. Планування діяльності здійснюється на основі обговорення з учасниками ініціативної групи, а якщо в ході підготовчої роботи проводиться інформаційна кампанія з більш широким колом потенційних членів Ради, то відповідні плани можуть бути розроблені на основі пропозицій учасників спеціального семінару й круглого столу за їхньої участі. В основі розроблювальних планів діяльності повинні бути приблизні строки проведення засідань, перелік питань, які будуть розглядатися на кожному засіданні, а також основні завдання з їхньої підготовки з приблизним колом організацій, посадових осіб і фахівців, які можуть бути залучені для їхнього виконання.

Підготовка першого засідання Прутської Басейнової Ради

Після розв'язання ініціативною групою поставлених перед нею завдань починається робота з підготовки першого засідання Прутської Басейнової Ради. Для цього необхідно підготувати відповідний лист-запрошення, у якому відзначаються наступні пункти:

- коротка інформація про основні результати підготовчої роботи, проведеної ініціативною групою;
- повідомлення про попереднє місце проведення, основних питань порядку денного першого засідання Прутської Басейнової Ради;
- подання для обговорення проектів Положення, Регламенту й Плану роботи Прутської Басейнової Ради із зазначенням строків і відповідальної особи для відпрацювання можливих зауважень, пропозицій і доповнень до представлених документів;
- повторний запит на підтвердження участі в складі Прутської Басейнової Ради, якщо воно не було отримано раніше;
- нагадування про те, яка посадова особа може представляти запрошену організацію в складі Прутської Басейнової Ради.

Підготовлений лист підписується Мінприроди і потім він разом із доданими проектами порядку денного першого засідання, Положенням, Регламентом, планом роботи Прутської Басейнової Ради і списком запрошених

на засідання осіб розсилається за переліком організацій, підготовленим ініціативною групою.

Як правило, запрошення необхідно розіслати не менш ніж за місяць до запланованої дати проведення першого засідання для того, щоб була можливість відпрацювати заздалегідь всі пропозиції до представлених на обговорення проектів документів по Басейновій Раді. У випадку надходження великої кількості зауважень і пропозицій, а також необхідності внесення істотних змін у підготовлені документи рекомендується провести їхню доробку в рамках ініціативної групи по створенню Прутської Басейнової Ради. На перше засідання Ради повинні бути представлені порядок денний, а також проекти Положення, Регламент і план роботи Прутської Басейнової Ради, дороблені з урахуванням пропозицій, що надішли від його майбутніх учасників.

Проведення першого засідання Прутської Басейнової Ради

Бажано, щоб перше засідання Прутської Басейнової Ради відкрив представник Мінприроди України, який оголосить порядок денний і потім буде його проводити у якості головуєчого. Після затвердження порядку денного починається обговорення внесених до порядку денного питань. Обговорення може проводитися у вигляді доповідей і виступів. За підсумками виступів головуєчий оголошує пропозиції, що надійшли в ході виступів, по конкретних питаннях і пропонує членам Басейнової Ради ухвалити рішення щодо них шляхом голосування. Як правило, рішення колегіальних органів, подібних до Басейнової Ради, приймаються у формі постанов. Після завершення засідання складається протокол, що підписується керівником і секретарем Прутської Басейнової Ради.

Даний етап можна буде вважати завершеним, якщо буде ухвалене рішення про створення Прутської Басейнової Ради і затверджені Положення, Регламент і план роботи Ради.

Подальші кроки, необхідні для становлення Прутської Басейнової Ради

Наступні кроки з організації діяльності Прутської Басейнової Ради реалізуються згідно із затвердженим Положенням, Регламентом і планом роботи. Відносно змісту його діяльності в якості одного з перших кроків рекомендується розглянути на засіданні створеної Ради питання про розробку й прийняття Басейнової Угоди (Басейнових Угод). Для винесення даного питання на обговорення необхідно буде підготувати відповідні довідкові матеріали, а також розробити проект Басейнової Угоди.

Безумовно, велике значення для сталої діяльності Прутської Басейнової Ради буде мати її фінансове забезпечення. Членами Прутської Басейнової Ради може бути розглянута можливість створення для реалізації цілей і завдань Басейнової Угоди фонду, кошти якого будуть використовуватися для здійснення заходів щодо відновлення й охорони водних об'єктів Прута. Фондом визнається некомерційна організація, що має членство, заснована громадянами

і (або) юридичними особами на основі добровільних майнових внесків, що має на меті соціальні, благодійні, культурні, освітні й інші суспільно-корисні цілі. У цьому випадку вони покликані підтримувати виконання мети й завдань Прутської Басейнової Ради й реалізацію заходів, передбачених Басейновою Угодою. Такий фонд можуть створювати юридичні й фізичні особи й потім залучати кошти у вигляді грантів, що виділяються на добровільній основі.

3. Підготовка Басейнової Угоди про співробітництво щодо використання, відтворення і охорони водних та інших природних ресурсів у басейні Пруту - принципи, підходи, рекомендації

Мета Басейнових Угод. Басейнове Угода укладається відповідно до статті 9 Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (далі - Конвенція). Вона полягає в юридичному закріпленні добровільного об'єднання зусиль договірних Сторін для взаємодії і координації дій по відновленню та охороні водних об'єктів з метою досягнення балансу між потребами економічного розвитку і можливістю відтворення водних ресурсів з пріоритетом забезпечення базових потреб людини.

Басейнова Угода може мати міжнародний статус (в ньому бере участь дві і більше країни) і внутрішній статус (в якості суб'єктів виступають представники різних структур адміністративних одиниць однієї країни). Міжнародна Басейнова Угода укладається між органами виконавчої влади суміжних держав (адміністративно-територіальних одиниць) і зацікавлених сторін в особі спеціально уповноважених органів управління використанням і охороною водних ресурсів. У випадку, коли держави є учасниками Конвенції або будь-яких інших подібних регіональних міждержавних угод, в Басейновій Угоді може брати участь виконавчий орган цієї регіональної угоди.

Внутрішня Басейнова Угода укладається між органами виконавчої влади адміністративно-територіальних одиниць із залученням зацікавлених юридичних і фізичних осіб. Басейнова Угода є міждержавним (внутрішньодержавним) нормативно-правовим документом, що містить взаємні зобов'язання Сторін у сфері водоохоронної та водогосподарської діяльності. Угода між Сторонами укладається на умовах добровільності та рівноправності. Необхідною умовою підписання угоди є взаємовигідна співпраця Сторін.

Завданням Басейнової Угоди є закріплення положень, що мають регулюючий характер у сфері водоохоронної та водогосподарської діяльності. Угода покликана стати системоутворюючою основою в загальному пакеті нормативно-правових документів, що забезпечують реалізацію водоохоронної та водогосподарської діяльності в басейні річки.

В рамках угоди передбачається системне вирішення наступних питань:

- охорона водних об'єктів від надходження забруднень, запобігання переносу забруднень і відновлення водних об'єктів з метою досягнення найкращого відповідного статусу (хімічного, екологічного, гідроморфологічного);
- забезпечення запобігання та відшкодування шкоди, завданої навколишньому природному середовищу, об'єктам економіки, майну, життю і здоров'ю громадян внаслідок екологічних катастроф на водних об'єктах;
- спільна розробка та реалізація програм заходів щодо забезпечення охорони водних об'єктів і раціонального використання водних ресурсів;
- створення та забезпечення функціонування системи моніторингу водних об'єктів; здійснення контролю кількості та якості води в граничних створах і

регламентований обмін даними моніторингу.

В рамках Басейнової Угоди створюється координаційний орган (Басейнова Рада). Положення про Басейновій Раду затверджується представниками договірних сторін за участю Басейнового управління водними ресурсами (БУВР). Участь у Басейновій ради представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань і водокористувачів визначається положенням про Басейнову Раду.

Порядок підготовки проекту Басейнової Угоди. Ініціатива укладення Басейнової Угоди може виходити від одного або декількох договірних сторін, виконавчого органу регіональної угоди, представників громадських організацій та асоціацій водокористувачів. З огляду на практику створення басейнових рад в Україні БУВР бере на себе зобов'язання з організації першої наради сторін.

У процесі реалізації етапів Угоди може здійснюватися коригування обґрунтування і супроводжуючих документів відповідно до змін нормативно-правової бази та водогосподарської обстановки басейну.

Проект Басейнової Угоди. Басейнові Угоди можуть мати форму загальнобасейнової - між усіма суб'єктами, розташованими в басейні, а також дво- і багатосторонніх угод з конкретних проблем водогосподарської діяльності. Сторони вільні у виборі конкретного виду Угоди, яким би вони хотіли врегулювати свої відносини. Сторони вільні у визначенні умов Угоди в тій мірі, в якій вони не суперечать іншим (наприклад, регіональним) чинним угодами, не сприяють погіршенню стану водних об'єктів і водозабезпечення населення, не обмежують інтересів сторін, які беруть участь в Угоді.

При укладанні Басейнових Угод слід керуватися принципами, викладеними в п. 5 статті 2 Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер.

5. При здійсненні заходів, згаданих у пунктах 1 і 2 цієї статті, Сторони керуються такими принципами:

а) принципом обережності, відповідно до якого заходи щодо попередження можливого транскордонного впливу витоку небезпечних речовин не повинні відкладатися на тій підставі, що наукові дослідження не встановили у повному обсязі причинно-наслідкового зв'язку між цими речовинами, з одного боку, і можливим транскордонним впливом - з іншого;

б) принципом «забруднювач платить», відповідно до якого витрати, пов'язані із заходами щодо запобігання, обмеження та скорочення забруднення, відшкодовує забруднювач;

в) управління водними ресурсами здійснюється таким чином, щоб потреби нинішнього покоління задовольнялися без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби.

Наявність багатосторонньої Басейнової Угоди не виключає укладення додаткових двосторонніх угод, що не суперечать Басейній Угоді і спрямованих на вирішення конкретних завдань в певний період часу.

Порядок укладання Басейнової Угоди. Підписання Басейнової Угоди проводиться після попереднього розгляду і узгодження проекту Угоди договірними Сторонами.

Басейнову Угоду підписують уповноважені представники учасників. При наявності угоди (конвенції та ін.) більш високого рівня (наприклад, Гельсінської та Дунайської Конвенцій) доцільно залучити до підписання Басейнової Угоди представника виконавчого органу цих конвенцій (Мінприроди).

Термін дії Басейнової Угоди визначається Сторонами в залежності від періоду досягнення цілей Угоди. Можливі безстрокові Угоди з оновлюваними на регулярній основі (наприклад, один раз на п'ять років) додатками, що конкретизують цілі та дії договірних сторін на наступний період. Угода повинна бути ратифікована органами представницької влади договірних сторін (там, де це може бути застосовано). Угода набуває повної сили після підписання і ратифікації усіма договірними Сторонами.

Реалізація Басейнової Угоди. Басейнова Рада діє як координуючий орган Угоди: не рідше одного разу на рік затверджує бюджет (там, де це може бути застосовно), плани і звіти про проведені роботи, а також зміни в супутніх Басейній Угоді документах, якщо необхідність у таких виникає.

Для організації поточної діяльності відповідно до Угоди (підготовка обґрунтування і супровідних матеріалів, організація робіт, здійснення контролю та ін.) доцільно створити виконавчий орган Угоди - Басейнове агентство (цей термін набув поширення у світовій практиці). Можливо покладання даних функцій на відповідне БУВР. Склад, бюджет (там, де це можливо застосувати), плани робіт і звіти Басейнового агентства затверджуються Басейною Радою. Фінансування заходів щодо реалізації угоди здійснюється в будь якій узгодженій сторонами формі.

БУВР може мати право, за погодженням з Басейною Радою, залучати додаткові фінансові ресурси для реалізації плану заходів щодо реалізації Угоди. Якщо таке визначено Угодою, то сторона, що заподіяла шкоду іншому учаснику Угоди внаслідок порушень його умов, виплачує компенсацію у розмірі і формах, визначених Угодою.

До розробки планів реалізації Басейнової Угоди доцільно залучати представників місцевих органів самоврядування, неурядових організацій і підприємств водокористувачів. Басейнове Угода, плановані і здійснювані загально басейнові заходи повинні отримувати своєчасне громадське обговорення і підтримку. Населення, яке проживає в басейні річки, має усвідомити, що від успішного виконання цілей Басейнової Угоди залежить благополуччя і здоров'я кожної родини.

Успішній реалізації цілей Угоди сприяє впровадження на території басейну єдиної інформаційної системи басейну, що включає відповідні бази даних і ГІС, для забезпечення планування, оперативного контролю та підтримки управлінських рішень.

У Басейновій Угоді, крім іншого, слід передбачити процедуру розгляду спірних питань.

Приклад структури Басейнової Угоди

Преамбула

Відображаються головні чинники, що є підставою і правовою базою для його укладення

Стаття 1. Цілі угоди

Вказуються цілі і завдання Угоди

Стаття 2. Зона дії Басейнової Угоди

Вказується територія басейну річки, що входить в зону дії Угоди

Стаття 3. Предмет Угоди

Вказується перелік питань, за якими здійснюється регулювання в рамках Угоди

Стаття 4. Зобов'язання Сторін

Наводяться взаємні зобов'язання Сторін у частині водоохоронної і водогосподарської діяльності на водних об'єктах басейну

Стаття 5. Основні напрями співробітництва

Вказуються:

- взаємні зобов'язання Сторін з ведення моніторингу стану водних об'єктів у граничних створах;
- довгострокові і короткострокові цільові показники стану водного об'єкту;
- екологічна витрата у граничному створі, що не може бути порушеною;
- об'єм і режим транзитного стоку;
- режим пропуску водопілля і паводків;
- режим експлуатації водосховищ;
- можуть наводитися узгоджені ліміти водоспоживання і гранично допустимого небезпечного впливу на водні об'єкти басейну;
- інші питання за погодженням сторін.

Стаття 6. Координаційний орган Басейнової Угоди

Наводяться основні положення щодо:

- складу;

- структури;
- функцій;
- регламенту роботи Басейнової Ради.

Стаття 7. Економічний механізм реалізації Басейнової Угоди

Вказується економічний механізм, що приймається Сторонами задля реалізації Угоди чи принципів його розробки

Стаття 8. Організаційний механізм реалізації Басейнової Угоди

Вказується організаційна структура для виконання заходів що викладені в Угоді.

Стаття 9. Порядок вирішення спірних питань

Вказується порядок вирішення спорів і конфліктів, які можуть виникнути з предмету Угоди між Сторонами

Стаття 10. Перевірка виконання Угоди

Вказується порядок взаємодії Сторін з приводу перевірки виконання зобов'язань

Стаття 11. Строк дії Угоди і порядок виходу з Угоди

Вказується на термін дії чи безстроковість Угоди, а також порядок виходу будь якої із Сторін з Угоди

Стаття 12. Приєднання до Угоди

Визначаються умови та встановлюється процедура приєднання до Угоди

Стаття 13. Набуття чинності Угоди

Вказується строк набуття чинності Угоди.

4. Рекомендації з інформаційного забезпечення діяльності Басейнової Ради

Ухвалення адекватних управлінських рішень в галузі водного господарства вимагає всебічного їх обґрунтування, наукового та інформаційного забезпечення, а також прогнозу наслідків їх реалізації. Значна частина управлінських рішень в тій чи іншій мірі пов'язана з реалізацією проектів, наслідки яких, як правило, практично непереборні. Це різко підвищує актуальність питання про створення ефективною системи інформаційної підтримки державного управління водними ресурсами та діяльності Басейнових Рад. До того ж, водне законодавство України ґрунтується на засадах гласності та залучення громадськості до участі у вирішенні завдань з використання та охорони водних ресурсів.

Головною функцією Басейнової Ради є забезпечення участі безпосередніх водокористувачів та громадськості у виробленні і прийнятті управлінських рішень з питань використання та охорони водних ресурсів басейну, а, отже, забезпечення відкритості процесу управління водними ресурсами. Таким чином, діяльність Басейнової Ради повинна супроводжуватися регулярною інформаційною та освітньою підтримкою з метою поліпшення системи зв'язку та обміну інформацією між усіма зацікавленими особами та організаціями.

Основними формами поширення та обміну інформацією для Басейнової Ради, не рахуючи популярних засобів спілкування через телефон, факс або електронну пошту, можуть бути: робота із засобами масової інформації; проведення громадських слухань; збір та обмін науково-технічною інформацією; видання інформаційних матеріалів, розробка освітніх і виховних плакатів; організація зустрічей з населенням; поширення інформації про діяльність організації через Інтернет-сайт.

1. Робота зі ЗМІ

Для поліпшення відкритості процесу прийняття рішень, а також повідомлення широких мас громадськості про актуальні водні питання необхідна активна робота зі ЗМІ. Дана робота може полягати в розробці прес-релізів, запрошення представників ЗМІ на засідання Ради, поширення результатів засідань у вигляді резолюцій або рекомендацій, організації прес-конференцій. Важливо, що чим повніше і акуратніше буде видаватися інформація, тим точніше вона буде висвітлюватися в ЗМІ.

Досвід функціонуючих басейнових рад в інших країнах показав, що саме активна робота зі ЗМІ дозволила донести основні принципи інтегрованого управління водними ресурсами до широкої громадськості, що забезпечило відкритість і легітимність діяльності Рад.

2. Громадські слухання

В цілому громадські слухання проводяться з метою надання певній проблемі широкого суспільного резонансу для збору зауважень і думок усіх

зацікавлених сторін. Подібні обговорення додають процесу прийняття рішень більше відкритості й довіри.

3. Збір і обмін науково-технічною інформацією та іншими науковими матеріалами

Налагодження обміну науково-технічною інформацією є найважливішою функцією Басейнової Ради, так як найбільш серйозною перешкодою для ефективного та сталого водогосподарського управління в Україні є слабкі процеси обміну інформацією між основними керуючими організаціями. Дуже часто басейнові управління водних ресурсів не мають доступу до необхідної інформації або мають обмежений доступ. Внаслідок цього розробка будь-яких рекомендацій, а тим більше прийняття тих чи інших рішень неможлива. Басейнові Ради повинні стати точкою акумуляції оперативної та адекватної інформації.

Обмін науковою інформацією з іншими українськими та зарубіжними громадськими та науковими установами найефективніше може здійснюватися за допомогою мережі Інтернет.

4. Інтернет

Система управління басейном включає в себе досить велику кількість учасників різних державних структур. У зв'язку з даною обставиною, планується створення єдиної інформаційно-аналітичної системи для всіх органів управління, частиною якої має стати інформаційний портал Держводагентства України. Басейнова Рада стане ключовим «постачальником» оперативної інформації про виникаючі проблеми на басейновому рівні. Така інформація дозволить Держводагентству більш швидко і ефективно визначати виникаючі проблеми і приймати більш адекватні рішення щодо їх усунення.

Не менше значення для сайту Басейнової Ради буде поширення інформації про досвід створення і функціонування басейнових рад в Україні серед подібних організацій в інших країнах. Інтернет також дозволить значно покращити доступ до інформації про стан водних ресурсів і прийнятим заходам щодо їх поліпшення.

5. Видання інформаційних, просвітницьких і виховних матеріалів

Плакати можуть нести три види інформації: освітню, стимулюючу і відкриту для інтерпретації і критики. Метою плакатів може стати просвіта населення про основні принципи інтегрованого управління водними ресурсами, наприклад, плакати, стимулюючі водозбереження. Інформаційні матеріали можуть також мати форму брошур, буклетів, інформаційних бюлетенів, і навіть інформації на рахунках для оплати за воду.

6. Зустрічі з водокористувачами

Проведення зустрічей з водокористувачами - це один з різних методів поширення і збору інформації. Основною метою таких зустрічей зазвичай є оцінка потреб водокористувачів, підвищення їх інформованості, врахування

думок, а також залучення водокористувачів в процес прийняття рішень.

7. Телефон, факс, електронна пошта

Взаємодія та інформування інших зацікавлених органів державного управління може здійснюватися звичними засобами, такими як телефон, факс та електронна пошта.

Регулярне інформаційне забезпечення діяльності Басейнової Ради, вимагає розподілу відповідальності за певний аспект між членами ради. На початковому етапі створення Басейнової Ради можлива інформаційна підтримка з боку міжнародних організацій.

Таким чином, басейнові ради стануть невід'ємною частиною цілісної інформаційної системи управління водними ресурсами країни. По-перше, діяльність басейнових рад спростить процес збору інформації на басейновому рівні. По-друге, ради забезпечать безпосередній обмін інформацією між основними організаціями та особами, залученими у процес управління водними ресурсами. І, нарешті, басейнові ради підвищать ефективність прийнятих рішень через здійснення якісного аналізу проблем і вироблення дієвих рекомендацій по методах їх вирішення.

ПОЛОЖЕННЯ

про Басейнову Раду річки Прут

1. Загальні положення

1.1. Басейнова Рада створюється згідно з принципами басейнового управління водними ресурсами, закріпленими у Водному Кодексі України та Водній Рамковій Директиві Європейського Союзу (Директива № 2000/60/ЕС).

1.2. Басейнова Рада утворюється з метою визначення стратегії та формування системи інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами басейну ріки Прут і забезпечення узгодження інтересів та координації дій суб'єктів управління та користування природними ресурсами басейну.

1.3. Головна мета Басейнової Ради – створення ефективного організаційного механізму розроблення і виконання заходів з метою охорони поверхневих і підземних вод, поліпшення якості води, невиснажливого використання водних та інших природних ресурсів, екологічного оздоровлення та екологічної безпеки басейну.

1.4. Басейнова Рада у своїй діяльності керується чинним законодавством України, Водною Рамковою Директивою ЄС та цим Положенням. Рада є постійно діючим консультативно-дорадчим органом.

1.5. Басейнова Рада здійснює свою діяльність у взаємодії з органами місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування адміністративних районів, які знаходяться в басейні ріки Прут.

2. Завдання і повноваження Басейнової Ради

Основними завданнями і повноваженнями Басейнової Ради є :

2.1. Сприяння забезпечення інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами в басейні ріки Прут.

2.2. Розгляд та оцінювання кількісного і якісного стану водних та інших природних ресурсів басейну, наслідків антропогенного навантаження для природних екосистем і галузей господарства, прогнозування тенденцій розвитку процесів, що впливають на якість природних ресурсів і обсяги їх використання.

2.3. Оцінювання соціально-економічних проблем і тенденцій розвитку

природокористування в басейні ріки Прут.

2.4. Визначення напрямів і стратегії сталого (збалансованого) управління водними та іншими природними ресурсами, сприяння у проведенні узгоджених дій для покращання екологічного стану басейну.

2.5. Розгляд проблем і затвердження пріоритетних екологічних цілей, спрямованих на покращання стану водних об'єктів і водних екосистем, забезпечення доброї якості поверхневих і підземних вод, збереження і відновлення обсягів водних ресурсів басейну.

2.6. Розроблення Програми заходів досягнення пріоритетних екологічних цілей та визначення економічних механізмів і фінансового забезпечення їх реалізації.

2.7. Забезпечення участі в прийнятті рішень та координація дій суб'єктів управління природними ресурсами басейну і природокористувачів з метою узгодження їх інтересів із завданнями невиснажливого використання, відтворення та охорони природних ресурсів басейну.

2.8. Сприяння співпраці органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, виробничих, наукових та громадських установ, організацій і об'єднань, міжнародних структур та експертів у забезпеченні покращання екологічного стану водних та інших екосистем у басейні ріки Прут.

2.9. Підготовка пропозицій щодо залучення коштів (бюджетних, фондів ОНПС, природокористувачів) для фінансування природоохоронних заходів.

2.10. Організація взаємодії з питань, пов'язаних зі збором, обміном і розповсюдженням екологічної інформації, створенням і розвитком геоінформаційної системи (баз даних) щодо стану водних та інших природних ресурсів, їх використання та охорони.

2.11. Сприяння розробленню міжнародних проектів для залученні іноземних інвестицій, спрямованих на покращання екологічного стану водних та інших екосистем у басейні ріки Прут.

Басейнова Рада згідно з покладеними на неї завданнями:

– бере участь в організації розроблення, узгодження і, після затвердження

у встановленому порядку, реалізації системи інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами басейну;

- сприяє розробленню, організовує обговорення, узгоджує і вносить у встановленому порядку на розгляд проекти угод про невиснажливе використання ресурсів, створення організаційних структур для забезпечення і координації дій для їх виконання;

- визначає пріоритетні заходи з екологічного оздоровлення басейну ріки Прут;

- співпрацює з відповідними міжнародними організаціями з питань розроблення проектів для отримання технічної та фінансової допомоги для забезпечення покращання екологічного стану басейну;

- погоджує щорічний Програму заходів і План управління басейном ріки Прут.

3. Порядок формування та діяльність Басейнової Ради

3.1. До складу Басейнової Ради входять:

- представники органів виконавчої влади і місцевого самоврядування;
- представники користувачів природних ресурсів;
- представники наукових установ;
- представники громадських організацій.

3.2. Голова Басейнової Ради призначається з числа відповідальних осіб місцевих рад, виконавчих та розпорядчих органів адміністративних районів, розташованих у басейні річки Прут.

3.3. Для забезпечення ефективної роботи та організації виконання прийнятих Басейною Радою рішень створюється Секретаріат – постійно діючий робочий орган Басейнової Ради.

3.4. Функції допоміжного органу Басейнової Ради виконує постійно діюча експертно-аналітична група, що створюється із числа кваліфікованих спеціалістів.

3.5. Робота Басейнової Ради здійснюється шляхом проведення сесій, які проводяться по мірі необхідності, але не менше двох разів на рік.

3.6. Сесії Басейнової Ради є відкритими, за умови якщо рада не прийняла іншого рішення.

3.7. Член ради має право отримувати необхідну інформацію про діяльність Басейнової Ради, а також виносити на обговорення ради будь-які питання в межах своєї компетенції.

3.8. Рішення Басейнової Ради оформляються протоколами, що підписуються головуючими на сесії. Рішення направляються членам ради, органам виконавчої влади і місцевого самоврядування, а також підприємствам, установам і організаціям, які знаходяться на території басейну.

3.9. Порядок роботи Басейнової Ради визначається щорічним планом роботи.

4. Заключні положення

4.1. Робочою мовою Басейнової Ради та її керівних органів є українська мова. Місце розташування Секретаріату Ради

4.2. Окремі статті Положення можуть бути змінені або доповнені.

УГОДА

між обласними та районними державними адміністраціями та районними радами про співробітництво щодо використання, відтворення та охорони водних та інших природних ресурсів у басейні річки Прут

З огляду на важливе значення ріки Прут для соціально-економічного розвитку районів, що знаходяться в межах басейну:

виражаючи загальну стурбованість станом водних та інших екосистем у басейні річки Прут,

усвідомлюючи, що регулювання господарської діяльності в басейні річки Прут може здійснюватися тільки з урахуванням інтересів усіх учасників даної Угоди,

розуміючи, що збалансоване (невиснажливе) використання, відтворення та охорона водних та інших природних ресурсів у басейні річки можливі тільки при проведенні цілеспрямованих і скоординованих дій,

бажаючи розвивати співробітництво у справі вирішення екологічних проблем, збалансованого використання і відновлення природного потенціалу басейну річки Прут,

грунтуючись на принципі інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами в басейні річки,

з огляду на вимоги Водної Рамкової Директиви Європейського Союзу № 2000/60/ЕС, Водного кодексу України та інших законодавчих актів з питань використання та охорони природних ресурсів,

заявляючи про свою рішучість досягти доброго стану водних та інших екосистем у басейні річки Прут, достатніх запасів і доброї якості води, Сторони погодилися про наступне:

Стаття 1. Екологічні цілі

1. Охорона і попередження погіршення стану незмінених поверхневих водних об'єктів.

2. Досягнення доброго стану істотно змінених поверхневих водних об'єктів.

3. Покращення істотно змінених і штучних водних тіл для досягнення ними доброго стану.

4. Охорона і відновлення запасів поверхневих вод.

5. Запобігання виникненню катастрофічних паводків.

6. Попередження погіршення стану підземних вод.

7. Зменшення надходження забруднюючих речовин у підземні води.

8. охорона і відновлення запасів підземних вод (забезпечення балансу між забором та поповненням запасів підземних вод).

9. Досягнення доброго стану підземних вод.

10. Забезпечення інтегрованого управління і сталого (невиснажливого збалансованого) використання водних та інших природних ресурсів.

11. Збереження і відтворення біотичного та ландшафтного різноманіття, формування басейнової екологічної мережі.

Стаття 2. Сфера дії Угоди

Дія даної Угоди поширюється на всі природні ресурси в басейні річки Прут, включаючи поверхневі і підземні води

Стаття 3. Мета Угоди

Метою Угоди є забезпечення збалансованого (невиснажливого) використання природних ресурсів, їх відтворення і охорони та досягнення сталого соціально-економічного розвитку в басейні річки Прут.

Стаття 4. Загальні зобов'язання

1. Сторони Угоди співробітничать на основі принципів рівності, взаємної вигоди і добросусідства.

2. Для досягнення мети даної Угоди, сторони зобов'язуються:

- розробляти і впроваджувати у басейні річки Прут принцип інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами;
- розробляти і здійснювати спільні проекти (заходи) щодо використання, відтворення і охорони природних ресурсів;
- співробітничати у проведенні наукових досліджень, розробленні нормативів використання природних ресурсів, оцінюванні джерел забруднень;
- проводити спільні природоохоронні заходи, співробітничати у застосуванні найкращих технологій по запобіганню забруднення і збалансованому використанню природних ресурсів, запровадженні екологічно безпечних технологій на виробничих об'єктах;

- обмінюватися інформацією гідрологічного, метеорологічного і екологічного характеру, а також даними, що стосуються кількості та якості поверхневих і підземних вод та інших природних ресурсів, обсягів їх використання;
- забезпечувати проведення екологічного моніторингу та функціонування спільної геоінформаційної системи щодо джерел забруднення та стану навколишнього середовища;
- інформувати громадськість про стан навколишнього природного середовища, хід виконання заходів щодо запобігання погіршенню стану водних та інших екосистем, скорочення негативного впливу на природні ресурси;
- сприяти співробітництву по інтегрованому управлінню природними ресурсами між органами виконавчої влади і місцевого самоврядування, підприємствами, установами і громадськими організаціями;
- координувати зусилля із залучення міжнародних організацій для надання технічної та економічної допомоги, спрямованої на реалізацію цілей даної Угоди;
- сприяти залученню природокористувачів, населення і громадських організацій до виконання Програми заходів з оздоровлення басейну і поліпшення стану навколишнього природного середовища.

Стаття 5. Моніторинг і оцінювання

1. З метою отримання регулярної інформації про стан довкілля для прогнозування його можливих змін сторони здійснюють програму моніторингу. Дані моніторингу є доступними для сторін, що обмінюються ними за узгодженими процедурами.

2. Сторони в координації один з одним регулярно проводять оцінювання кількості та стану природних ресурсів у басейні, впливу господарської діяльності на стан навколишнього середовища, а також ефективності заходів, вжитих для запобігання і скорочення негативного антропогенного впливу. На основі результатів оцінювання створюється геоінформаційна система басейну річки Прут.

3. Сторони проводять екологічний аудит впливу господарської діяльності та інших дій на стан навколишнього середовища.

Стаття 6. Збереження біотичного та ландшафтного різноманіття

1. Сторони вживають заходи для збереження і відтворення біотичного та ландшафтного різноманіття, розвитку заповідних територій, формування басейнової екологічної мережі.

2. Сторони розробляють і здійснюють заходи із збалансованого використання природних ресурсів у басейні.

Стаття 7. Обмін інформацією

Сторони обмінюються даними про:

- стан навколишнього природного середовища у басейні річки Прут;
- прийняті заходи з метою попередження і зменшення негативного впливу на водні та інші екосистеми;
- нормативно-правові акти, що регулюють зменшення використання природних ресурсів і надходження у навколишнє природне середовище забруднюючих речовин.

Стаття 8. Доступ до інформації

Сторони гарантують право на доступ до інформації та на участь органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і громадськості у вирішенні питань, пов'язаних з використанням, відтворенням і охороною природних ресурсів басейну.

Стаття 9. Відповідальність сторін

Сторони несуть відповідальність за виконання своїх зобов'язань за даною Угодою.

Стаття 10. Басейнова Рада

1. Для досягнення цілей Угоди Сторони створюють Басейнового Раду для управління використанням, відтворенням і охороною природних ресурсів у басейні річки Прут.

2. Басейнова Рада працює під керівництвом співголів, призначуваних Сторонами, які мають рівні права.

3. Басейнова Рада проводить свої засідання не менше ніж 2 рази в рік.

4. Рішення Басейнової ради та її робочих груп приймаються на основі консенсусу.

Стаття 11. Компетенція Басейнової Ради

До компетенції Басейнової Ради входить:

- координація діяльності і розгляд результатів роботи з виконання даної Угоди;
- участь у підготовці Програми заходів до Плану управління басейном Пруту щодо використання, відтворення і охорони природних ресурсів, включаючи заходи для залучення фінансових ресурсів, необхідних для здійснення заходів;
- узгодження проектів і програм науково-дослідних робіт;
- участь у розробленні та обговоренні скоординованих (спільних)

програм екологічного моніторингу в басейні річки Прут, включаючи застосування погоджених методик вимірювання, процедур оброблення і оцінювання даних;

- отримання та обговорення даних обліку і контролю за точковими і дифузними джерелами забруднення;
- організація обміну інформацією про стан природних ресурсів басейну;
- розробка пропозицій про порядок спільних дій у надзвичайних ситуаціях;
- інформування громадськості про стан навколишнього середовища в басейні і про свою діяльність;
- сприяння у врегулюванні спірних питань, пов'язаних з використанням, відтворенням і охороною природних ресурсів;
- співробітництво з міжнародними і державними організаціями, які працюють у сфері раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, включаючи залучення їх для надання послуг із аспектів, пов'язаних з досягненням цілей Угоди;
- надання можливості брати участь у роботі Ради представникам інших зацікавлених сторін, у тому числі міжнародних та неурядових організацій.

Стаття 12. Врегулювання спорів і розбіжностей

1. Розбіжності або суперечки, що виникають у зв'язку з використанням, відтворенням і охороною природних ресурсів басейну, можуть бути передані Сторонами на розгляд Ради, яка вивчає факти і обставини, що мають відношення до згаданих розбіжностей або спорів і сприяє їх врегулюванню. При відсутності задовільного вирішення розбіжностей або спорів Рада надає Сторонам свої висновки та рекомендації.

2. Суперечки не врегульовані в рамках Ради, а також суперечки, що стосуються тлумачення даної Угоди, вирішуються шляхом переговорів або інших засобів мирного розв'язання суперечок за згодою Сторін.

Стаття 13. Зміни і доповнення

Зміни і доповнення до даної Угоди приймаються Сторонами в рамках Басейнової ради на основі консенсусу і набирають сили з дати обміну інформацією, що повідомляє про їхнє прийняття Сторонами.

Стаття 14. Зобов'язання по інших угодах

1. Дана Угода не стосується прав і зобов'язань Сторін, що впливають з раніше підписаних ними договорів.

2. Ніщо у даній Угоді не перешкоджає співробітництву сторін в рамках Угод на двосторонній основі, за умови, що таке співробітництво не стосується прав та інтересів третьої Сторони.

Стаття 15. Заключні положення

Угода набирає сили з дати її підписання і діє протягом п'яти років . Дія даної Угоди автоматично продовжується на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна зі сторін не повідомить у письмовій формі іншій Стороні не менше ніж за дванадцять місяців до закінчення відповідного п'ятирічного періоду про свій намір припинити його дію. Припинення дії даної Угоди не стосується виконання заходів, розпочатих в період дії даної Угоди.

Сторони:

Івано-Франківська область:

Верховинський район
Косівський район
Коломийський район
Снятинський район
Яремчанська міська рада

Чернівецька область:

Вижницький район
Герцаївський район
Заставнівський район
Кіцманський район
Новоселицький район
Путильський район
Хотинський район
Чернівецька міська рада

Положення про інформаційну взаємодію в межах басейну Пруту

Положення про інформаційну взаємодію в межах басейну Пруту (далі Положення...) розроблено з метою впорядкування спільних дій та обміну інформацією щодо стану поверхневих вод між суб'єктами державної системи моніторингу довкілля та зацікавленими організаціями і установами.

Положення... є обов'язковим для виконання усіма зацікавленими установами і організаціями на основі чинних законодавчих та нормативних актів.

Метою розробки Положення... є встановлення механізму отримання та передачі інформації для потреб басейну Пруту.

Предметом розгляду Положення... є моніторингова та статична інформація в межах басейну.

1. Основні терміни та скорочення

Моніторинг довкілля (МД) – здійснювані за певними довгостроковими програмами систематичні спостереження, аналіз та оцінка стану довкілля з метою прогнозування його змін і розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо дотримання вимог екологічної безпеки.

Державна система моніторингу довкілля (ДСМД) – це система спостережень, збору, обробки, передачі, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розробки науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень щодо запобігання негативних змін стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Суб'єкти державної системи моніторингу довкілля – державні органи виконавчої влади, а також підприємства, установи та організації, що належать до сфери їх управління, на які законодавчо покладений обов'язок здійснення моніторингових досліджень стану навколишнього природного середовища.

Інформаційна взаємодія в межах басейну – процес надання і отримання даних та інформації, необхідної для прийняття рішень в межах басейну.

Сторони інформаційної взаємодії в межах басейну - надавачі та отримувачі (донори та реципієнти) даних та інформації, необхідної для прийняття рішень в межах басейну.

Сторони інформаційної взаємодії безпосередні - суб'єкти державної системи моніторингу довкілля, які володіють відповідною інформацією в галузі поверхневих вод і організації – отримувачі цієї інформації.

Сторони інформаційної взаємодії опосередковані – державні, галузеві, відомчі та громадські джерела інформації, необхідної для прийняття рішень в

межах басейну, а також організації і громадяни - користувачі екологічної інформації.

Статична інформація – інформація, яка характеризує масові явища та процеси, що відбуваються у економічній, соціальній та інших сферах життя.

Моніторингова інформація – постійно обновлювані результати періодичних спостережень, збору, обробки, передачі, збереження та аналізу інформації про стан довкілля.

2. Основні законодавчі і нормативні акти в галузі інформаційної взаємодії суб'єктів моніторингу поверхневих вод:

Чинні

- Конституція України (ст. 50).
- Закон України „Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля”. ВРУ, 6.07.1999.
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ (ст. ст. 25, 25-1).
- Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. №2657-ХІІ.
- Закон України „Про державну статистику”. ВРУ, 17.09.1992.
- Постанова КМУ № 391 від 30.03.1998р. „Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля”.
- Постанова КМУ № 815 від 20.07.1996р. „Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод”.
- „Положення про порядок інформаційної взаємодії органів Мінекоресурсів України та інших суб'єктів системи моніторингу довкілля при здійсненні режимних спостережень за станом довкілля. Мінекоресурсів України”. Керівний нормативний документ. Київ. 2002.
- Рекомендації щодо співставлення даних моніторингу вод. Мінекоресурсів України. Рекомендаційний документ. Київ. 2002;
- Єдине міжвідомче керівництво по організації та здійсненню державного моніторингу вод. Мінекоресурсів України. Нормативний документ. Київ. 2001.
- Положення про порядок надання екологічної інформації (затверджено наказом Мінприроди України 18.12. 2003 N 169).

3. Принципи взаємодії та обміну інформацією

Основними принципами інформаційної взаємодії є:

- своєчасність (за графіками) та оперативність (у разі виникнення кризової ситуації) інформування всіма сторонами інформаційної взаємодії;
- достовірність та комплексність інформації;

- безоплатність обміну інформацією між безпосередніми суб'єктами інформаційної взаємодії;
- отримання інформації від опосередкованих суб'єктів інформаційної взаємодії на запит та за окремими угодами;
- можливість доступу зацікавленої громадськості до узагальненої басейнової інформації;
- чітка координація взаємних дій.

4. Сторони інформаційної взаємодії в межах басейну Пруту

4.1. Сторони інформаційної взаємодії безпосередні — суб'єкти ДСМД в галузі поверхневих вод та отримувачі відповідної інформації (Додаток 1 до даного Положення).

4.2. Опосередковані сторони інформаційної взаємодії — підрозділи та управління обласних державних адміністрацій, територіальні органи Міністерств і відомств, органи місцевого самоврядування, водокористувачі, наукові установи та недержавні громадські організації (Додаток 2)

4.3. Розподіл обов'язків між сторонами інформаційної взаємодії – надавачами інформації

Джерелами моніторингової інформації в межах басейну є:

- Івано-Франківська і Чернівецька облСЕСи, (дані з якості води, що виконують обласна, районні, міські, санітарно-епідеміологічні станції, мікробіологічні визначення);
- Івано-Франківський і Чернівецький обласні центри з гідрометеорології(результати гідрологічних спостережень, дані про середній рівень та розрахункову витрату води на день відбору проб води, гідрохімічні визначення, вміст ЗР);
- Департаменти (управління) з охорони навколишнього природного середовища в складі Івано-Франківської і Чернівецької ОДА,
- Івано-Франківська і Чернівецька обласні екологічні інспекції (інформація щодо джерел скидів стічних вод та поверхневих вод (гідрохімічні, гідробіологічні та токсикологічні показники);
- Івано-Франківський облводгосп (якість поверхневих вод у зонах і місцях їх інтенсивного використання (вміст ЗР), інформація водного кадастру);

Надавачі моніторингової інформації зобов'язані здійснювати відповідні моніторингові дослідження, вносити дані до бази і надавати їх у визначені терміни до органу, що визначений у якості Секретаріату Басейнової ради Пруту за територіальним принципом. Зміст та періодичність надання даних – згідно з Додатком 3.

Джерелами статичної інформації в межах басейну є:

- підрозділи та управління обласних державних адміністрацій, та інших центральних органів виконавчої влади,
- органи місцевого самоврядування,
- водокористувачі,
- наукові установи,
- недержавні громадські організації.

4.4. Способи передачі інформації

моніторингової:

- в електронному вигляді у вигляді заповнених файлів бази даних;

статичної:

- надана на запит інформація передається у електронному та паперовому вигляді.

4.5. Отримувачі інформації

Отримувачем моніторингової інформації та статистичної інформації в межах басейну є Секретаріат Басейнової ради.

Обов'язки Секретаріату Басейнової ради:

- отримання даних від безпосередніх сторін інформаційної взаємодії;
- внесення даних до бази даних;
- первинний аналіз даних, з'ясування причин відхилень, внесення пояснень чи коректив;
- визначення потреб у статичній інформації, забезпечення її отримання шляхом подання запитів та укладення договорів з опосередкованими сторонами інформаційної взаємодії;
- внесення інформації до бази даних;
- аналіз даних та інформації, підготовка інформації для потреб басейну.

Прикінцеві положення

Положення... погоджується безпосередніми сторонами інформаційної взаємодії в басейні Пруту та вводиться в дію підписанням Угоди про взаємовідносини в басейні Пруту між всіма відповідальними сторонами в області.

Зміни до Положення... можуть вноситись за ініціативою одної зі сторін інформаційної взаємодії за погодженням з іншими сторонами.

Зміни до Положення... затверджуються Прутською Басейною Радою.

Безпосередні сторони інформаційної взаємодії в межах басейну Пруту

- Дністровсько-Прутське басейнове управління водних ресурсів Держводагентства,
- Івано-Франківська і Чернівецька облСЕСи,
- Івано-Франківський і Чернівецький обласні центри з гідрометеорології,
- Управління екології та природних ресурсів в складі Івано-Франківської і Чернівецької ОДА,
- Івано-Франківська і Чернівецька обласні екологічні інспекції,
- Івано-Франківський облводгосп,
- Прутська Басейнова рада.

Опосередковані сторони інформаційної взаємодії в межах басейну Пруту

- Департаменти економіки Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Департаменти промислової інфраструктури Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Департамент міжнародного співробітництва, євроінтеграції та розвитку туристичної інфраструктури Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Івано-Франківське і Чернівецьке обласні управління статистики
- Івано-Франківське і Чернівецьке обласні управління лісового господарства
- Управління земельного господарства Івано-Франківської і Чернівецької обласних ОДА
- Головне Управління сільського господарства і продовольства Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Івано-Франківської і Чернівецької ОДА
- Водокористувачі
- Наукові установи
- Неурядові громадські організації

Періодичність надання інформації

Суб'єкт інформаційної взаємодії	Інформація щодо:	Періодичність надання
Обласні центри з гідрометеорології	<ul style="list-style-type: none"> – результати гідрологічних спостережень, дані про середній рівень та розрахункову витрату води на день відбору проб води, гідрохімічні визначення, вміст ЗР – гідрометеорологічних умов та явищ, в тому числі стихійних та небезпечних 	<p>Внесення даних до бази протягом 10 днів з дати отримання результатів.</p> <p>Передача інформації до бази даних Секретаріату до 15 числа наступного місяця, за перше півріччя – до 15 липня, за рік – до 15 лютого наступного року.</p> <p>Передача інформації до бази даних Секретаріату за рік – до 15 лютого наступного року</p>
ОблСЕСи	<ul style="list-style-type: none"> – дані з якості води, що виконують районні, міські, обласна санітарно-епідеміологічні станції, – мікробіологічні визначення 	<p>Внесення даних до бази протягом 10 днів з дати отримання результатів.</p> <p>Передача інформації до бази даних Секретаріату щокварталу – до 15 числа наступного за кварталом місяця, за рік – до 15 лютого наступного року.</p>
Дністровсько-Прутське басейнове управління, Івано-Франківський облводгосп	<ul style="list-style-type: none"> – перелік забруднювачів водних об'єктів; – використання вод; – якість поверхневих вод у зонах і місцях їх інтенсивного використання (вміст ЗР). 	<p>Внесення даних до бази даних протягом 10 днів з дати отримання результатів.</p> <p>Передача поточної інформації до бази даних Секретаріату до 15 числа кожного місяця, за рік – до 15 лютого наступного року.</p>
Управління екології та природних ресурсів ОДА, Обласні екологічні інспекції	<ul style="list-style-type: none"> – розробка графіку відбору проб води і узгодження його з зацікавленими сторонами; – поверхневих вод (концентрація ЗР у скидах у водні об'єкти поверхневих вод (вміст ЗР). 	<p>Щороку до 20 грудня</p> <p>Внесення даних до бази даних протягом 10 днів з дати отримання результатів.</p> <p>Передача інформації до бази даних Секретаріату до 15 числа кожного місяця.</p>

Державний моніторинг вод є важливим елементом управління водними ресурсами.

Державний моніторинг вод здійснюється з метою збирання, обробки, збереження та аналізу інформації про стан вод, прогнозування його змін та розробки рекомендацій для прийняття управлінських рішень, які мають підвищити їх статус. Моніторинг є одним з головних інструментів управління водно-ресурсним потенціалом.

Основна мета моніторингу – налагодження системи спостережень і контролю за забрудненням водних об'єктів – це отримання інформації про якість води та оцінка змін якості води внаслідок дії антропогенних факторів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 №391 затверджено Положення про державну систему моніторингу навколишнього середовища. Постановою КМУ від 17.11.2001 №528 до Положення внесені деякі зміни, що передбачають посилення організації і координацію діяльності суб'єктів державного моніторингу шляхом створення спеціальної Міжвідомчої комісії з питань моніторингу навколишнього середовища і розробки останніми відомчих нормативних документів, уточнення відповідних показників, по яких здійснюється моніторинг і погодження цих положень з Мінприроди. Порядок здійснення моніторингу вод регламентовано відповідною Постановою КМУ від 20.07.1996 № 815.

Однак Положенням про Мінприроди затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року №452/2011 Міністерство «самоусунулося» від виконання функцій моніторингу вод, що зводить нанівець всі попередні досягнення в системі організації та ведення моніторингу вод.

Мінприроди залишило за собою тільки наступні завдання:

- організовує моніторинг навколишнього природного середовища, забезпечує функціонування загальнодержавної інформаційно-аналітичної системи моніторингу навколишнього середовища;
- визначає екологічні показники для оцінки стану навколишнього природного середовища та методичні вказівки щодо їх застосування;
- затверджує положення та порядки формування і функціонування інформаційних систем у державній системі моніторингу навколишнього природного середовища;
- визначає реєстри складових мережі спостережень системи моніторингу довкілля;
- встановлює методики проведення моніторингу навколишнього природного середовища, зокрема, суб'єктами господарювання, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища;
- готує і подає на розгляд Верховної Ради України щорічну Національну доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні.

ДВА відповідно до свого Положення «більш в повному обсязі» виконує моніторингові дослідження щодо управління водними ресурсами, а саме:

- здійснює моніторинг технічного стану меліоративних систем та гідротехнічних споруд підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління;
- здійснює моніторинг якості вод у контрольних створах у районах основних водозаборів комплексного призначення, водогосподарських систем міжгалузевого та сільськогосподарського водопостачання;
- забезпечує функціонування системи державного моніторингу довкілля в частині проведення радіологічних і гідрохімічних спостережень на водних об'єктах комплексного призначення, транскордонних водотоках, водогосподарських системах міжгалузевого і сільськогосподарського водопостачання, в зонах впливу атомних електростанцій;
- забезпечує моніторинг меліоративного стану зрошуваних та осушуваних земель;
- здійснює моніторинг водних об'єктів за радіологічними показниками на територіях, які піддалися радіоактивному забрудненню;
- здійснює моніторинг стану ґрунтів у зонах впливу меліоративних систем і переформування берегів, прибережних зон водосховищ;
- веде державний облік (*коментар – це теж моніторинг*) водокористування;
- веде державний водний кадастр (*частина моніторингу*) у розділі

"Водокористування";

- здійснює паспортизацію (*моніторинг*) річок і джерел питного водопостачання;
- здійснює інвентаризацію та паспортизацію загальнодержавних і міжгосподарських меліоративних систем;
- проводить аналіз якості поверхневих вод та сповіщає органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування, а також населення через засоби масової інформації про рівень забрудненості таких вод; організовує розроблення оперативних та довгострокових прогнозів зміни екологічного стану водних об'єктів і меліорованих земель.

Санітарно-епідеміологічна служба України виконує моніторинг якості питної води та якості води вздовж природоохоронних зон (озер, річок, берегових смуг).

Також моніторинг якості поверхневих вод забезпечується обласними центрами з гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій згідно затвердженій Програми поліпшення якості базових спостережень за забрудненням та моніторингу навколишнього природного середовища.

Суб'єктами державного моніторингу вод була також Державна екологічна інспекція України (загальний моніторинг водних ресурсів), однак зараз в Положенні ДЕІ України це завдання не прописано. Тільки ДЕІ в Закарпатській області окремим листом дозволено проводити моніторинг вод транскордонних водних об'єктів (всього 9 об'єктів, замість 42). В той же час, ті водні об'єкти, які «моніторила» ДЕІ «не передані» жодній структурі.

Моніторинг кількості та якості підземних вод, які проводили геологорозвідувальні експедиції (Державна служба геології та надр України) практично призупинено.

Для здійснення моніторингу вод всі суб'єктами розробляються національні, регіональні і відомчі програми, які включають в себе мережі пунктів, показники і періодичність спостережень, а також регламенти передачі, обробки і використання інформації.

В 2001 р. Мінприроди затвердило «Єдине міжвідомче керівництво з організації та здійсненню державного моніторингу вод», в якому регламентовано розподіл функцій між суб'єктами державного моніторингу вод, сформульовані вимоги до лабораторій по забезпеченню необхідної точності та достовірності, змін складу та властивостей вод тощо, згідно з яким, в залежності від функціонального призначення, розрізняють три основні види моніторингу:

- 1) Загальний (моніторинг на державній мережі пунктів спостережень), що здійснюється систематично на базовій мережі спостережень з метою встановлення статусу водних об'єктів.
- 2) Оперативний (кризовий) – в зонах підвищеного ризику і в зонах впливу аварій і надзвичайних ситуацій з метою оповіщення та розроблення оперативних заходів щодо ліквідації їх наслідків та захисту населення.
- 3) Фоновий (науковий) – на водних об'єктах в місцях мінімального антропогенного впливу, для виявлення природного стану водних тіл, одержання інформації для оцінки і прогнозування його змін, що виникають як наслідок здійснення господарської діяльності.

ПОЛОЖЕННЯ
про Секретаріат Басейнової Ради Пруту

1. Загальні положення

- 1.1. Секретаріат Басейнової Ради Пруту (далі Секретаріат) є постійно діючим робочим органом Басейнової Ради Пруту. Робота Секретаріату координується Головою Басейнової Ради та його Заступником.
- 1.2. Секретаріат утворюється з метою забезпечення підготовки сесій, ефективної роботи та організації виконання прийнятих Радою рішень, а також виконання стратегії та формування Плану управління басейном Пруту, а також забезпечення узгодження інтересів та координації дій суб'єктів управління та користування водними ресурсами басейну.
- 1.3. Секретаріат у своїй діяльності керується чинним законодавством України, міждержавними угодами України, а також цим Положенням.
- 1.4. Положення про Секретаріат та його структура затверджуються Радою.

2. Завдання і повноваження Секретаріату

Основними завданнями і повноваженнями Секретаріату є:

- 2.1 Оформлення, обмін і зберігання усієї документації діяльності Басейнової Ради.
- 2.2 Робота з членами Ради щодо їх участі у роботі Ради.
- 2.3 Виконання окремих доручень Голови Ради, його заступника.
- 2.4 Виконання підготовчих заходів щодо проведення засідань Ради.
- 2.5 Збір, обробка і подання Голові Ради пропозицій щодо розгляду питань на засіданнях Ради.
- 2.6 Формування порядку денного та інших підготовчих матеріалів до засідань Ради.
- 2.7 Організаційні заходи щодо проведення засідань та забезпечення умов роботи учасників засідань Ради.
- 2.8 Реєстрація та облік учасників засідань Ради.
- 2.10 Зв'язок з громадськими організаціями щодо їх участі у заходах, встановлених Басейною Радою.
- 2.11 Підготовка і оформлення Протоколів (рішень) Басейнової Ради та направлення рішень Ради її членам та усім зацікавленим органам.
- 2.12 Виконання функцій інформаційно-довідкового центру щодо діяльності Басейнової Ради.

3. Порядок формування та діяльність Секретаріату

- 3.1 У склад Секретаріату входять:

- секретар

- члени секретаріату.

3.2 Виконавчий секретар, обирається Радою з числа працівників організації, що взяла на себе виконання обов'язків Секретаріату.

3.3 Секретаріат здійснює свою діяльність у відповідності з рішенням сесії Ради.

3.4 Члени Секретаріату мають право отримувати необхідну інформацію про діяльність Ради, а також виносити на обговорення ради будь-які питання в межах своєї компетенції.

3.5 Рішення Ради оформлюються Секретаріатом протоколами, що підписуються головуючими на сесії.

Склад Секретаріату Басейнової Ради:

Виконавчий секретар

Члени секретаріату: (4-6 осіб)

Приблизний склад Прутської Басейнової Ради

I блок

Центральні органи виконавчої влади та їх територіальні підрозділи; місцеві державні адміністрації

	Посада	Представники
Обласна державна адміністрація	Перший заступник голови ОДА	
Управління екології та природних ресурсів ОДА	Начальник	
Дністровсько-Прутське БУВР, Івано-Франківський облводгосп	Начальник	
Обласні СЕС	Начальник	
Управління економіки ОДА	Начальник	
Управління фінансів ОДА	Начальник	
Управління надзвичайних ситуацій ОДА	Начальник	
Обласні гідрометеорологічні центри	Директор	
Національні парки, заповідники Лісництва	Начальник	

II блок

Органи місцевого самоврядування обласного, районного та міського рівнів

	Посада	Представники
Обласні Ради	Заступник голови	

	обласної ради	
Постійна комісія з питань екології та природних ресурсів в областях	Голова	
.....райрада	Голова	
.....міськрада	Голова	

III блок

Підприємства-водокористувачі, представники бізнесу, лісового господарства та громадські організації

	Посада	Представники
Водоканали	Директор	
Підприємства	Директор	
Фермери	Директор	
Громадські організації	Голова громадської ради	
Науково-технічна рада	Голова наукової ради	

Секретар

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НАУКОВО–ТЕХНІЧНУ РАДУ ПРУТСЬКОЇ БАСЕЙНОВОЇ РАДИ

1. Загальні положення

1. Науково-технічна рада (далі в тексті "НТР") є дорадчою науково-технічною структурою при Прутській Басейновій Раді.
2. НТР у своїй діяльності керується законами України та підзаконними актами Верховної Ради України, Указами Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, чинним законодавством України, міждержавними угодами України, ратифікованими Україною міжнародними конвенціями та угодами, а також цим Положенням.

2. Завдання

Головним завданням НТР є забезпечення координації наукових досліджень з проблеми охорони та раціонального використання водних ресурсів басейну Пруту з метою сприяння забезпеченню інтегрованого управління водними ресурсами басейну.

3. Функції

НТР відповідно до покладеного на нього завдання:

1. бере участь у розробці, науково-технічному обґрунтуванні Плану управління річковим басейном;
2. сприяє розробці, організовує обговорення, вносить на розгляд Басейнової Ради пропозиції щодо раціонального використання водних ресурсів;
3. здійснює наукову оцінку першочергових заходів, спрямованих на покращення стану природних і антропогенних водних об'єктів, відновлення якості поверхневих вод, збереження обсягів водних ресурсів басейну Пруту;
4. розглядає та оцінює кількісний і якісний стан водних ресурсів басейну, причини і наслідки його змін для природних екосистем і галузей господарства та здійснює науковий прогноз тенденцій розвитку процесів, що впливають на якість водних ресурсів;

4. Права і обов'язки

НТР має право та зобов'язана:

1. ініціювати обговорення Прутською Басейною Радою окремих питань басейнового управління;
2. інформувати Прутську Басейнову Раду про нові вітчизняні та міжнародні підходи про здійснення басейнового управління водними ресурсами;

3. отримувати на запит від секретаріату Басейнової Ради інформацію, необхідну для виконання покладених обов'язків;

4. подавати Басейновій Раді пропозиції щодо:

- напрямків і обсягів науково-технічних досліджень і розробок, необхідних для виконання завдань Басейнової Ради;
- створення робочих груп з числа вчених та фахівців-практиків для виконання покладених на неї завдань;
- залучення експертів – фахівців з питань басейнового управління водними ресурсами для розробки окремих компонентів Плану управління річковим басейном Пруту та виконання інших;
- укладення договорів і угод для створення науково-технічної продукції відповідно до напрямків діяльності Басейнової Ради.

5. Управління

Голова НТР затверджується рішенням сесії обласної ради і входить до складу Басейнової Ради.

Голова НТР:

1. здійснює керівництво діяльністю НТР, несе персональну відповідальність за невиконання покладених на НТР завдань;
2. добирає і представляє Басейновій Раді для прийому до складу НТР і розставляє спеціалістів НТР, дотримуючись спеціальних кваліфікаційних вимог до працівників, несе відповідальність за недостовірну оцінку кваліфікації та ділових якостей рекомендованих до роботи спеціалістів;

6. Відповідальність

Голова та члени НТР несуть відповідальність за виконання обов'язків, передбачених цим положенням.

7. Реорганізація і ліквідація

Реорганізація і ліквідація НТР відбувається за погодженням Басейнової Ради.

ПРОТОКОЛ

Засідання «Впровадження принципів інтегрованого управління водними ресурсами в басейні р. Прут»

29 жовтня 2015 р., м. Яремче, Карпатський НПП

У засіданні взяли участь біля 35 учасників, що представляють обласні, районні органи влади, муніципалітети, наукові установи, бізнес і неурядові організації (список додається). Захід висвітлювався на місцевому телебаченні і газетах.

Засідання відкрив Директор Карпатського НПП Володимир Слободян. Пан Володимир привітав учасників зустрічі і зауважив, що врахування всіх природних складових в управлінні річковим басейном р. Прут - дуже важливий підхід, і що саме ефективна охорона водних ресурсів в басейнах річок в межах природоохоронних територій може сприяти збереженню їх екологічного стану.

Заступник директора Олександр Киселюк презентував 35-річну історію створення парку, його основні завдання, досягнення і проблеми сьогодення.

Національний координатор проекту ЄС «Охорона довкілля міжнародних річкових басейнів» Наталія Закорчевна у своїй презентації ознайомила присутніх з метою проекту, завданнями і досягненнями в Україні. Також був поданий короткий огляд положень Водної Рамкової Директиви ЄС (ВРД) і плану імплементації в національне законодавство відповідно до вимог Асоціації з ЄС. Перший крок – внесення змін до Водного Кодексу України з метою його відповідності ВРД, зроблено. Опрацьований варіант Кодексу знаходиться у Верховній Раді України і чекає на затвердження. В цілому Україні відведено 6 років на впровадження положень ВРД як нормативних так і інституційних.

Марта Корчемлюк, представник ВЕНГО «МАМА 86», представила основні результати розробки Плану управління річковим басейном Пруту відповідно до вимог ВРД, план заходів з покращення водно-екологічного стану водних об'єктів басейну. Проект Плану було представлено у травні місяці усім зацікавленим сторонам в басейні Пруту на громадських слуханнях. Після отриманих коментарів, нових результатів польових досліджень, План наразі доопрацьовується і буде представлений широкому загалу в остаточному вигляді наприкінці року.

Наталія Закорчевна присвятила свою наступну презентацію одному з важливих інституційних елементів системи інтегрованого управління водними ресурсами – створенню Басейнової Ради у річковому басейні Пруту. Пан Навроцький

представив всі переваги створення такої Ради і ознайомив з документами, які необхідні у ході становлення цього консультативного органу, а також запропонував підтримку зі сторони Фонду у створенні і початковій роботі басейнової Ради Пруту.

Учасникам були роздані всі установчі документи, що були розроблені в рамках пілотного проекту і надано час для ознайомлення з ними перед обговоренням. Представники обласних органів управління водних ресурсів – Дністровсько-Прутського БУВР і Івано-Франківського облводгоспу повідомили про неможливість взяття зобов'язань секретаріату Басейнової Ради Пруту своїми організаціями у даний час. Це пов'язано з невизначеністю у штатному розкладі, очікуванням змін у керівництві тощо.

Карпатський НПП запропонував сприяти створенню Басейнової Ради по Пруту і взяти на себе у наступному році роль секретаріату до того моменту, коли у Мінприроди і Держводагентстві не закінчиться реорганізація і не буде остаточно вирішене питання, за ким на законодавчому рівні буде закріплено відповідальність за впровадження Планів управління річковим басейнами і координацію дій з Басейновими Радами в межах визначених гідрографічних меж. Після консультацій в Мінприроди буде прийнято остаточне рішення щодо створення Басейнової Ради по Пруту.